

320.SRS Praktiskās piemērošanas vadlīnijas

Būtiskums revīzijas plānošanā un veikšanā

INTOSAI PROFESIONĀLO STANDARTU KOMITEJA

PSC-SECRETARIAT

RIGSREVISIONEN • STORE KONGENSGADE 45 • 1264 COPENHAGEN K • DENMARK
TĀLR.: +45 3392 8400 • FAKSS: +45 3311 0415 • E-PASTS: INFO@RIGSREVISIONEN.DK

INTOSAI

INTOSAI Ģenerāļsekretariāts - RECHNUNGSHOF
(Austrijas Revīzijas palāta)
DAMPFSCHIFFSTRASSE 2
A-1033 VĪNE
AUSTRIJA

Tālr.: ++43 (1) 711 71 • Fakss: ++43 (1) 718 09 69

E-PASTS: intosai@rechnungshof.gv.at;
WORLD WIDE WEB: <http://www.intosai.org>

Šīs Praktiskās piemērošanas vadlīnijas apvienojumā ar Starptautiskās grāmatvežu federācijas (IFAC) izstrādāto 320. Starptautisko Revīzijas standartu (SRS) „Būtiskums revīzijas plānošanā un veikšanā” veido ISSAI 1320

320. Starptautiskā Revīzijas standarta (SRS) Praktiskās piemērošanas vadlīnijas¹

Būtiskums revīzijas plānošanā un veikšanā

Izcelsme

Šīs Praktiskās piemērošanas vadlīnijas sniedz papildu norādījumus publiskā sektora revidentiem par 320. SRS – Būtiskums revīzijas plānošanā un veikšanā. Tās jāskata kopā ar SRS. 320. SRS ir spēkā finanšu pārskatu revīzijām, kas veiktas par periodiem, kuri sākas 2009. gada 15. decembrī un vēlāk. Šo Praktiskās piemērošanas vadlīniju spēkā stāšanās datums ir tāds pats kā SRS.

Ievads SRS

320. SRS nosaka revidenta pienākumu piemērot būtiskuma koncepciju, plānojot un veicot finanšu pārskatu revīziju. 450.SRS² skaidro, kā būtiskums tiek izmantots, novērtējot identificēto neatbilstību ietekmi uz revīziju un neizlaboto neatbilstību, ja tādas ir, ietekmi uz finanšu pārskatiem.

Praktiskās piemērošanas vadlīniju saturs

- P1. Šīs Praktiskās piemērošanas vadlīnijas sniedz papildu norādes publiskā sektora revidentiem attiecībā uz:
- (a) Vispārējiem apsvērumiem.
  - (b) Būtiskumu revīzijas kontekstā.
  - (c) Būtiskuma noteikšanu un izpildes būtiskumu, plānojot revīziju.
  - (d) Izmaiņām revīzijas gaitā.

SRS piemērošana publiskā sektora revīzijās

- P2. 320. SRS ir piemērojams publiskā sektora organizāciju revidentiem, veicot finanšu pārskatu revīzijas.

Papildu norādījumi par publiskā sektora jautājumiem

- P3. 320.SRS A2 un A9 punkts satur standarta piemērošanas norādījumus un citus skaidrojošos materiālus specifiskus publiskā sektora organizācijām.

---

¹ Visas praktiskās piemērošanas vadlīnijas ir jāskatās kopā ar ISSAI 1000 „Vispārējais ievads INTOSAI finanšu revīzijas vadlīnijās”.

² 450.SRS „Revīzijas gaitā noteikto neatbilstību izvērtēšana”.

Vispārējie apsvērumi

P4. Publiskajā sektorā bieži vien finanšu revīzijas mērķis ir plašāks par SRS jomu, kas ietver ziņošanu par to, vai finanšu pārskati visos būtiskajos aspektos ir sagatavoti atbilstoši norādīto finanšu pārskatu sagatavošanas pamatnostādņu prasībām (piemēram, SRS darbības joma). Revīzijas pilnvaras var arī sniegt papildu mērķus, kas būtu saistoši finanšu pārskatu revīzijai. Šie papildu mērķi var iekļaut papildu revīzijas un ziņošanas pienākumus, piemēram, attiecībā uz ziņošanu, vai publiskā sektora revidenti ir atklājuši kādus normatīvo aktu prasību neievērošanas gadījumus, ieskaitot budžeta un atbildības prasību pārkāpumus, un/vai ziņot par iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti. Tomēr pat tad, kad nav noteikti šādi papildu mērķi, var pastāvēt vispārējās sabiedrības vēlmes saņemt no publiskā sektora revidentiem ziņojumus par jebkura veida revīzijas laikā atklātajām neatbilstībām, kā arī ziņojumus par iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti. Tādēļ, publiskā sektora revidenti patur prātā šādas sabiedrības vēlmes, nosakot revīzijas būtiskumu. Papildu pienākumi attiecībā uz normatīvo aktu prasību ievērošanu ir noteikti INTOSAI Atbilstības revīzijas vadlīnijās (ISSAI 4000³ un 4200⁴). Publiskā sektora revidenti ar šādiem papildu pienākumiem var apsvērt ISSAI 4000 un 4200 prasības.

Būtiskums revīzijas kontekstā

- P5. Nosakot būtiskumu plānošanas mērķiem publiskajā sektorā, ir svarīgi ņemt vērā posteņa kvantitatīvus un kvalitatīvus aspektus, kā arī izskatīt jautājumu pēc būtības. Svarīgs var būt arī konteksts, kurā šie aspekti parādās. Turklāt postenim vai posteņu grupai piemītošas raksturīgās iezīmes vai īpašības var padarīt tos būtiskus.
- P6. SRS A2 punkts nosaka, ka publiskā sektora organizāciju finanšu pārskatu galvenie lietotāji bieži vien ir likumdevēja vai regulējošās iestādes, un, ka finanšu pārskatus var izmantot, lai pieņemtu ne tikai ekonomiskā rakstura lēmumus. Likumdevēja iestāde pārstāv sabiedrību, un piešķir finansējumu dažādām valsts programmām, darbībām un funkcijām. Likumdevēja un/vai regulējošās iestādes bieži novērtē vai pieņem lēmumus par organizācijas darbību. Citi finanšu pārskatu lietotāji var būt organizācijas vadība, obligāciju turētāji vai plašsaziņas līdzekļi. Finanšu pārskati, kas atbilst likumdevēja un regulējošo iestāžu prasībām, galvenokārt apmierinās arī citu lietotāju vajadzības.
- P7. Finanšu pārskati var attēlot arī publiskā sektora organizācijas atbildības sabiedrības priekšā galvenos elementus. Atbildības regulējums var saturēt arī citus faktorus, kas ietekmē būtiskuma noteikšanu dažādos līmeņos. Tā rezultātā būtiskums visticamāk būs abu, gan kvantitatīvo, gan kvalitatīvo faktoru rezultāts, un līdz ar to būtiskuma līmenis konkrētām darbību grupām, kontu atlikumiem un skaidrojumiem bieži var tikt noteikts zemākajā līmenī.

³ ISSAI 4000 „Vispārējais ievads Atbilstības revīzijas vadlīnijās”.

⁴ ISSAI 4200 „Atbilstības revīzijas vadlīnijas attiecībā uz finanšu pārskatu revīziju”.

Būtiskuma noteikšana un izpildes būtiskums, plānojot revīziju

- P8. Kā tas tika minēts iepriekš, būtiskums publiskajā sektorā ietver gan kvantitatīvus, gan kvalitatīvus aspektus (SRS minēti kā aspekti, kas saistīti ar neatbilstību “lielumu” un “raksturu”). Būtiskuma līmeņa vai līmeņu noteikšana ir aprakstīta SRS 10. un 11.punktā. Publiskajā sektorā būtiskuma līmeņu darījumu grupām, kontu atlikumiem vai skaidrojumiem var tikt noteikti zemākā līmenī, nekā būtiskuma līmeņi, kas tiktu noteikti, ievērojot SRS prasības. Tam var būt dažādi iemesli, ieskaitot jautājuma kontekstu, vai iesaistīto sistēmu un organizāciju raksturīgās iezīmes un īpašības, kā tas tika iepriekš skaidrots punktos no P5 līdz P7. Turklāt dažu procedūru veikšana var tikt noteikta revīzijas pilnvarojumā vai normatīvajos aktos. Šādu procedūru piemēri var būt ministriju statūtos regulētā atalgojuma pārbaudes un iespējami šaubīgi maksājumi, tādi kā vadošo darbinieku ceļošanas un izmitināšanas izdevumi. Retos gadījumos, kad publiskā sektora revidenti grib atklāt visas šāda veida neatbilstības, viņiem jāveic visu atbilstošu darījumu detalizētās pārbaudes.
- P9. Ja publiskā sektora revidenti sniedz arī atzinumu par kontroļu efektivitāti vai normatīvo aktu prasību ievērošanu, viņiem jāapsver nepieciešamība papildus finanšu pārskata būtiskumam noteikt atsevišķu būtiskumu šādiem mērķiem. Piemēram, lai noteiktu būtiskumu kontroles sistēmas noviržu novērtēšanai, gadījumos, kas tiek vērtēta kontroles sistēmas efektivitāte, revidents var izmantot kritēriju, kas balstīts uz procentuālo daļu no visiem darījumiem vai uz izlases skaitlisko vērtību.
- P10. SRS A2 punkts apraksta apsvērumus, kas ir specifiski, nosakot būtiskuma līmeņus publiskajā sektorā. Nosakot, vai konkrētas darījumu grupas, kontu atlikumi, skaidrojumi vai citi apgalvojumi, kas ir daļa no finanšu pārskatu pamatnostādņem, ir būtiski pēc lieluma vai rakstura, publiskā sektora revidenti ņem vērā tādus kvalitatīvus aspektus kā:
- Kontekstu, kurā postenis tiek skatīts, piemēram, vai postenis ir jāpārbauda arī uz atbilstību normatīvo aktu vai noteikumu prasībām, vai arī, ja normatīvo aktu prasības aizliedz valsts līdzekļu pārtēriņu, neatkarīgi no naudas summas lieluma;
  - Dažādu ieinteresēto pušu vajadzības un to, kādiem mērķiem tie izmanto finanšu pārskatus;
  - Darījumu, kuri tiek uzskatīti par svarīgiem finanšu pārskatu lietotājiem, būtību;
  - Sabiedrības vēlmes un intereses, ieskaitot, ja uz kādiem jautājumiem attiecīgās likumdevēja iestādes komitejas, tādas kā publisko kontu komiteja, ir likušas īpašu uzsvāru, ieskaitot atsevišķas informācijas atklāšanas nepieciešamību;
  - Nepieciešamību pēc tiesību aktu pārraudzības un regulējuma konkrētajā jomā; un
  - Nepieciešamība pēc atklātības un caurskatāmības, piemēram, ja pastāv īpašas atklāšanas prasības par krāpšanu vai citiem zaudējumiem.
- P11. SRS A9 punktā ir aprakstīta atbilstošu kritēriju noteikšana, lai noteiktu finanšu pārskatu būtiskumu. Publiskā sektora organizācijām, kuras paredz atgūt zaudējumus vai pārsniegt peļņas sliekšni, neto izdevumu kritērijs var nebūt atbilstošs. Šādos gadījumos atbilstoši kritēriji varētu būt bruto izdevumi vai bruto ieņēmumi. Publiskā sektora organizācijām, kuru pārraudzībā ir lieli aktīvu daudzumi, kopējie aktīvi, kopējās saistības, neto aktīvi vai neto saistības, vai kādas aktīvu kategorijas, varētu būt piemēroti kritēriji, ja šie aktīvi tiek uzskaitīti organizācijas finanšu pārskatos. Dažos gadījumos, sevišķi ja tiek izskatīts būtiskums pēc kvalitatīviem aspektiem, noderīgi var būt arī cita veida kritēriji. Piemēram:
- Lietotāju vai iesaistīto organizāciju procentuālā daļa no visiem konkrētajā programmā iesaistītajām lietotājiem vai organizācijām;

- Vērtības, kuras iepriekš attiecīgā likumdevēja iestādes komiteja, piemēram, publisko kontu komiteja, uzskatīja par būtisku; un
- Pabalstu maksājumi salīdzinājumā pret iztikas minimuma rādītāju, piemēram, saskaņā ar publiskā sektora programmās izmaksājamo ikmēneša pabalstu maksājumu, tādu kā pensijas vai invaliditātes pabalsti, nozīme pabalstu saņēmējiem.

Izmaiņas revīzijas gaitā

- P12. SRS 12., 13 un A13 punkts apraksta nepieciešamību pārskatīt būtiskuma līmeņus gadījumos, kad revīzijas gaitā kļūst zināma jauna informācija. Pateicoties pārvaldes struktūrām un savstarpējai saiknei starp publiskā sektora organizācijām, publiskā sektora revidentiem nav nekas neparasts saņemt jaunu informāciju revīzijas gaitā.